

Met kuilgras meer rust rond voerautomat

**Henk van der Mheen, Hans Spoolder,
Maudia Kiezebrink**

Agressie tussen zeugen is ongewenst. Voor de zeugen is het geen pretje om voor voer te moeten vechten. Als varkenshouder ziet u het liefst veel rust in een groep. In een wisselgroep met een volgtijdig voersysteem kan het echter vaak onrustig zijn. Het Praktijkonderzoek onderzocht of het verstrekken van kuilgras of een kleine hoeveelheid stro deze onrust vermindert.

Onrust in wisselgroepen

In een vorig onderzoek vonden we dat zeugen in wisselgroepen minstens zo goed produceerden als zeugen in stabiele groepen. De voeropname was in wisselgroepen wel veel onrustiger en de zeugen hadden meer huidbeschadigingen. Er was dus meer agressief gedrag. De vraag was of je de aandacht van de zeugen kan verleggen en daardoor de agressie tussen zeugen kan verminderen door ze stro of kuilgras aan te bieden. Het is ook goed mogelijk dat het stro of het kuilgras juist weer iets is waar om gevochten kan worden, of wat de dieren actiever maakt waardoor ze elkaar vaker tegenkomen. Het doel van dit onderzoek was de huidbeschadigingen verminderen en het eetgedrag verbeteren bij zeugen in wisselgroepen, door het aanbieden van stro of kuilgras.

Opzet onderzoek

Drie wisselgroepen van gemiddeld 47 zeugen kregen alleen kettingen als afleidingsmateriaal (controle behandeling), of dagelijks 60 gram vers stro per zeug in de ligbedden (de strobehandeling), of dagelijks 500 gram kuilgras per zeug in ruiven (kuilgras behandeling) verstrekt. Stro en kuilgras werden verstrekt om half acht 's ochtends, op het moment van een nieuwe voerstart. De drie groepen wisselden iedere zes weken van behandeling.

We onderzochten de huidbeschadigingen van nieuw geïntroduceerde zeugen in een groep, en van de hele groep aan het eind van de zes weken. Daarnaast keken we naar het eetgedrag van de zeugen en de activiteit van de dieren gedurende de dag. De zeugen aten aan een Fitmixvoersysteem. Ze waren tijdens het eten niet van de groep afgeschermd, en konden dus verjaagd worden.

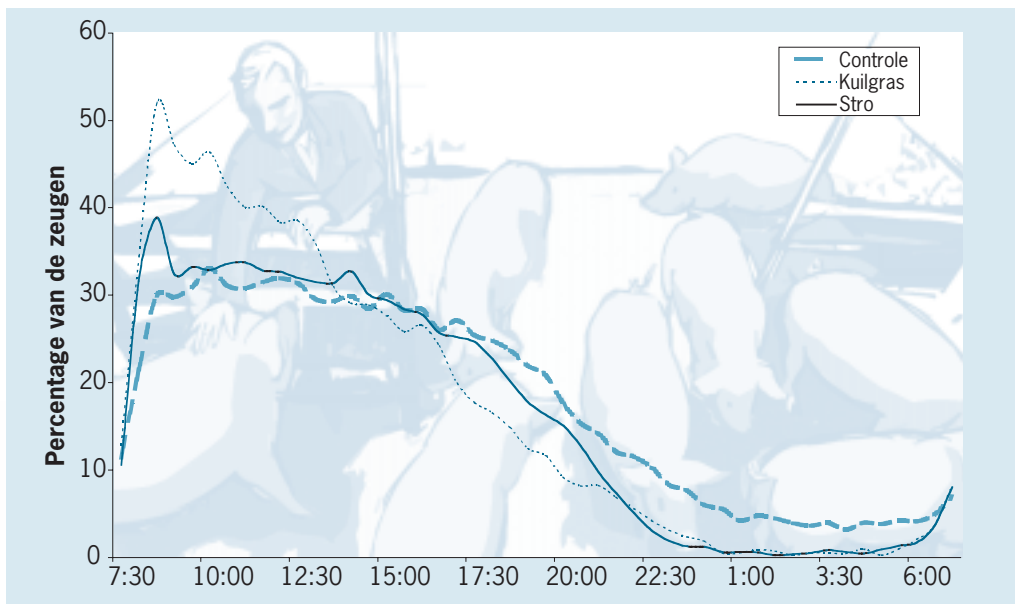
Geen verschil in huidbeschadigingen

De zeugen die nieuw in de groepen kwamen liepen huidbeschadigingen op. De toename in huidbeschadigingen verschilde niet tussen de behandelingen. Ook vonden we geen verschil in huidbeschadigingen tussen zeugen die gedurende de hele zesweekse periode in de groep hadden gezeten.

Efficiëntere voeropname met kuilgras

De zeugengroep die kuilgras kreeg at makkelijker en sneller aan de voerautomaten. Zeugen hoefden de automaten minder vaak te bezoeken om al het voer op te nemen (tabel 1), en de groep als geheel at de dagelijkse voerportie significant sneller op dan de controlegroep. Dit geeft aan dat de zeugen in meer rust konden eten. De waarnemingen van de strogroep lag bij alle metingen tussen die van de controlegroep en de kuilgrasgroep in, en verschilde hier niet echt van. Gemiddeld lagen de zeugen 83% van de tijd. Hierop hadden de behandelingen geen invloed. Wat echter wel verschilde was de verdeling van het percentage staande zeugen over een etmaal. Zeugen met kuilgras stonden meer geduren-

Figuur 1. Percentage staande zeugen over een etmaal, per behandeling

de de ochtend en minder gedurende de nacht dan de controle zeugen (figuur 1). De zeugen waren daardoor meer gezamenlijk actief gedurende de dag, en er waren 's nachts minder actieve zeugen. In de controlegroep was de activiteit meer over het hele etmaal verdeeld.

Tabel 1. Bezoeken per zeug per dag aan de voerautomaat per behandeling

	Controle	Kuilgras	Stro
Aantal bezoeken met voeropname	57 ^a	45 ^b	49 ^b
Aantal bezoeken zonder voeropname	63 ^a	45 ^b	53 ^{ab}

a,b: Verschillende letters in dezelfde rij geven significante verschillen aan ($p < 0,05$)

Conclusies

- Het aanbieden van kuilgras aan drachtige zeugen had een duidelijk positief effect op het eetpatroon van de zeugen.
- Het aanbieden van kuilgras zorgde voor meer synchronisatie van het gedrag van de zeugen.
- Zowel het verstrekken van kuilgras als stro verminderde het aantal actieve zeugen tijdens de nacht.
- Het verstrekken van kuilgras of stro had geen invloed op de huidbeschadigingen van de zeugen.